

'Raakt het echte leven aan'

DE BIJLMER MOEST EEN UTOPIE WORDEN. Een stad van de toekomst. Maar het werd door de hoge criminaliteit en de anonieme flatgebouwen voor veel mensen vooral een grimmige 'no-go-area'. Hoewel voormalig nieuwslezeres en journalist Noraly Beyer weet dat Amsterdam Zuid-Oost nog steeds een slechte reputatie heeft, woont ze er zelf al bijna dertig jaar met veel plezier. Ze hoopt nu dat mensen door deelname aan de WijkSafari Bijlmer het stadsdeel eens met andere ogen gaan bekijken.

door Esther Kleuver

Noraly Beyer is blij dat de WijkSafari eindelijk 'haar' Bijlmer aandoet en op die manier, zonder het gebied te idealiseren, ook eens de andere kant laat zien. „Er wordt heel veel over de Bijlmer gezegd en gedacht, ongeacht of mensen er ooit zijn geweest. Ik snap die vooroordelen aan de ene kant wel en het is ook zeker niet de gedroomde stad geworden die men ooit voor ogen had, maar je kunt er wel aan aflezen dat mensen hier steeds weer opnieuw geprobeerd hebben om er toch iets van te maken.”

Als speler en researcher van het 'community art'-project WijkSafari kwam ze per toeval in contact met het echtpaar Sulan en Yunsheng Hu dat bij haar in de buurt woont in een flat waar alleen Chinezen wonen. Samen met hen ontvingt ze in hun huiskamer straks groepjes toeschouwers die onder het genot van een bordje bami luisteren naar de bijzondere levensverhalen van zowel Beyer als de Hu's die door wonderlijke migratiestromen uiteindelijk samenkwamen in de Bijlmer.

Toch had Beyer bij haar zoektocht naar een geschikt 'adoptieadres' in eerste instantie haar zinnen op Ghanese wijkbewoners gezet. „Ik heb de afgelopen jaren de Ghanese gemeenschap hier zien groeien, maar ik wist niets van

die mensen. Wie zijn ze? Wat doen ze hier? Dat wilde ik dolgraag onderzoeken, zo nieuwsgierig als ik ben.”

Maar het lot bepaalde anders. Tijdens een bijeenkomst in een buurthuis spotte Beyer Sulan en zij spotte haar. „Toen ik haar sprak was ik meteen verkocht. Ze wilde heel graag aan dit project meedoen om haar Nederlands te verbeteren. Die taal was nog wel een dingetje. Ze heeft pas drie jaar Nederlandse les en het duurde een tijdje voordat ik haar een beetje begreep. Maar dat ze zich op haar leeftijd daar nog zo voor inzet, daar heb ik een mateloze bewondering voor.”

Sulan en Yunsheng wonen nu zeven jaar in de Bijlmer. Daarvoor hebben ze altijd in Limburg gewoond, waar ze in het Chinese familierestaurant van Yunshengs broer werkten. Yunsheng kwam in 1981 naar Nederland, in 1984 gevolgd door Sulan met hun drie dochters van 8, 6 en 4. Tijdens de repetities met Beyer is het met name de levenslustige Sulan die zich hierin stort. Yunsheng heeft een bescheiden rol en zit het grootste deel van de tijd stilletjes aan tafel vol overgave de meest prachtige, kleurrijke vogels te tekenen. In China blijkt hij een driejarige opleiding tot meubeltekenaar te hebben genoten, maar er moest op het platteland gewerkt worden. Om de kinderen een beter leven te kunnen bie-

den, trok het gezin naar Nederland.

Beyer: „Ooit moet Sulan dromen hebben gehad over haar toekomst, maar ineens was ze hier met drie kinderen in een land waarvan ze de taal niet sprak. Wel is het hen gelukt om hun kinderen een betere toekomst te bieden. Een van hun dochters is zelfs gepromoveerd sterrenkundige. Chinezen hebben wat dat betreft het vermogen om zich geruisloos aan te passen. Neem alleen al het spiegelbeeld op de nasi. Ik heb aan Yunsheng gevraagd hoe dat nu zat, aangezien hij altijd heeft gekeken in het restaurant. Dat heeft niets met Chinees eten te maken, maar is afgekeken van de Indische keuken.”

In de woonkamer hangt niet alleen een poster van de Keukenhof aan de muur, maar ook twee kalenders. Eentje met een Chinese tempel, de andere met Willem-Alexander, Máxima en de drie prinsesjes. Ook staan er veel foto's van de kinderen en kleinkinderen. In de verhalen van Beyer en de Hu's draait het allemaal om migratie. Het maakproces verloopt dierbaar en moeizaam. Door taalbarrières, maar ook door cultuur-

verschillen. Zo zit er een stukje in over de Chinese taal en dat er ruim vijftig betekenissen zijn voor het woord 'mao'. Er ontstaat een discussie over het gebruik van de naam van leider Mao Zedong, wat nogal gevoelig

Wat is de WijkSafari?

Onbekend maakt onbemind. Want hoe makkelijk is het niet om je oordeel te vellen over die wijk waar je het liefst met een grote boog omheen rijdt?

Maar wat gebeurt er als je dat stadsdeel juist wat beter leert kennen? Als je kennismaakt met de mensen die er wonen en de winkeltjes die er zijn gevestigd? Als je achterop de scooter springt bij een Surinaamse jongen die je voor een kopje thee bij een Ethiopische familie aflevert of voor een hapje bami bij een Chinees echtpaar. Als je naar hun levensverhalen luistert en eens echt om je heen kijkt.

Met dat motto werd in 2012 de allereerste WijkSafari in de Amsterdamse wijk Slot-ermeer georganiseerd. De Utrechtse wijken Overvecht, Zuilen en Ondiep volgden in 2013 en het afgelopen jaar maakte de theaterale ontdekkingstocht zelfs de oversteek naar Mexico. Theatermaakster Adelheid Roosen en Zina vestigen zich steeds weer in een wijk, bellen aan bij de bewo-

ners, maken een praatje met de wijkagent en nodigen de buurt uit om elkaar te ontmoeten. De spelers van WijkSafari laten zich vervolgens een aantal weken 'adoptereren' door wijkbewoners. Ze wonen en leven samen en leren elkaar op een intensieve manier kennen. Hun levensverhalen vormen de basis van de voorstelling.

WijkSafari Bijlmer (16+) vindt van 11 mei t/m 26 juni plaats. Info: www.zinaplatform.nl

blijkt te liggen bij Sulan. Of het de voorstelling zal halen, blijft afwachten.

Desondanks geniet Noraly Beyer met volle teugen: „De WijkSafari tilt je even uit de werkelijkheid, maar het plonst je er tegelijkertijd ook middenin. Het raakt zo aan het echte leven. Het leert je af om meteen maar klaar te staan met je mening. Zoals dat Chinezen gesloten zouden zijn. Want zoals zij hun deur en hart voor ons openzetten, ik weet eerlijk gezegd niet of ik dat zelf zou kunnen. Ik voel me er

behoorlijk nederig onder.”
'Ik wist niets van die mensen'

'Ik voel me er behoorlijk nederig onder'

'Die taal was nog wel een dingetje'

Elly Ludenhoff heeft soms moeite om de energieke Ghanes Nii Tackie bij te houden.

Melih Gencboyaci ging op zoek naar de verhalen van Mahmud en Nasit, twee jongens van de Vluchtgarage.

FOTO'S JENNEKE BOEIJINK

Noraly Beyer staat samen met het Chinese college in de voorstelling over de relatie met Nederlanders aan.
Foto: © 1998-2008 Zinaplatform